

Ocena działalności Grupy Kapitałowej ING Banku
Śląskiego S.A. w 2021 roku sporządzona przez Radę
Nadzorczą

W 2021 roku gospodarka polska odnotowała silne odbicie (wzrost 5,7%) po pandemicznej recesji i spadku PKB o 2,5% w 2020 roku. Dynamicznemu wzrostowi konsumpcji prywatnej (6,2%), którą wspierał silny wzrost wynagrodzeń i świadczeń społecznych, oraz odbiciu inwestycji (8%) towarzyszył wysoki wkład ze strony zmiany stanu zapasów (~2,6 pkt. proc.) oraz negatywny wpływ eksportu netto (-1,9 pkt. proc.). W ujęciu dynamicznym, gospodarka polska nabierała rozpędu w trakcie 2021 roku, co świadczy o jej odporności na kolejne fale pandemii COVID-19. Wiązało się to z coraz większą odpornością zbiorową na zakażenie koronawirusem dzięki szczepieniom lub z powodu wcześniejszego przechorowania COVID-19. W IV kw. 2021 roku wzrost gospodarczy sięgnął 7,3% rok do roku, co było jednym z najlepszych wyników w historii.

Silna koniunktura pod koniec roku przełożyła się na wysoką presję inflacyjną także od strony popytowej; w trakcie roku źródła inflacyjne występowały głównie po stronie podażowej i wynikały z rosnących cen energii, żywności oraz niedoborów np. chipów czy komponentów do produkcji, wynikających z zaburzeń w globalnych łańcuchach dostaw. W grudniu 2021 inflacja wyniosła 8,6% rok do roku, inflacja średnioroczna w całym roku sięgnęła 5,1% po 3,4% w 2020 roku.

Narodowy Bank Polski zareagował na rosnącą presję inflacyjną od października 2021, kiedy dokonano pierwszej podwyżki w comiesięcznym cyklu podwyżek trwających przynajmniej do lutego 2022, kiedy stopa referencyjna osiągnęła poziom 2,75%. Inne kraje w regionie - Czechy i Węgry - rozpoczęły podwyżki stóp procentowych już w połowie 2021 roku. Wcześniej NBP stopniowo wygaszał program skupu aktywów, a w końcu roku program ten został całkowicie wstrzymany. NBP zwiększył również swoją tolerancję wobec umocnienia złotego, które mogłoby wspierać politykę antyinflacyjną i obniżenie inflacji do poziomu górnego pasma odchyleń od celu inflacyjnego tj. 3,5% w perspektywie średnioterminowej. W końcu 2021 roku rząd zdecydował się na uruchomienie tarczy antyinflacyjnej poprzez czasowe obniżki podatków pośrednich nakierowane na złagodzenie wysokiej presji inflacyjnej w końcu 2021 roku i na początku 2022 roku.

W 2021 roku sektor bankowy zanotował bardzo dobry rok np. w zakresie sprzedaży kredytów hipotecznych. Poprawiała się również aktywność podmiotów gospodarczych i ich zapotrzebowania na finansowanie – wyraźnie widoczne w zakresie produktów leasingowych i faktoringowych. Po trzykrotnej obniżce stóp procentowych przez RPP w 2020 roku, w 2021 roku mieliśmy do czynienia z trzykrotną ich podwyżką. Stopa referencyjna na koniec 2021 roku była powyżej poziomu sprzed wybuchu pandemii (1,75% względem 1,50%). Ponieważ podwyżki stóp procentowych miały miejsce w IV kw. ich wpływ w wynikach sektora będzie jednak widoczny w pełni dopiero w 2022 roku.

W nawiązaniu do propozycji Przewodniczącego KNF, banki udostępniły ścieżkę ugodową swoim klientom w zakresie walutowych kredytów hipotecznych przy wsparciu Sądu Polubownego przy KNF. Jednym

z banków, który się na ten krok zdecydował był ING Bank Śląski. Niektóre banki zdecydowały się również na wdrożenie własnych modeli mediacyjnych. Niemniej, 2021 rok był kolejnym rokiem pod znakiem zawiązywania przez banki rezerw na ryzyko prawne związane z tym portfelem kredytowym.

W skutek czynników wpływających na polską gospodarkę i sektor bankowy w 2021 roku, Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. osiągnęła zysk netto w wysokości 2 308,3 mln zł, co oznacza wyraźną poprawę względem 2020 roku (+72,6% r/r). Jest to bardzo dobry rezultat na tle sektora, który w 2021 roku zanotował 8,8 mld zł zysku netto, po stracie netto 0,3 mld rok wcześniej. Ten wyższy zysk netto w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskim to przede wszystkim konsekwencją znacząco niższego poziomu kosztów ryzyka Grupy, spadek o 61% r/r do 316,0 mln zł oraz zawiązania niższych rezerw na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych (56,4mln zł względem 270,3 w 2020 roku). W konsekwencji, wskaźnik pokrycia rezerwami kredytów i innych należności w Etapie 3 i POCI poprawił się r/r o 4,5 p.p. do 65,2%; a poziom pokrycia walutowych kredytów hipotecznych przez rezerwy na ryzyko prawne jest najwyższy w sektorze i wynosi 41,2% na koniec 2021 roku. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wynik operacyjny Grupy przed kosztem ryzyka powiększył się o 13% r/r do 3 932,4 mln zł za sprawą wyższej dynamiki dochodów (+11% r/r) niż dynamiki kosztów działania (+7% r/r). Poprawa dochodów Grupy wynikała z zarówno z poprawy wyniku z tytułu odsetek (+9% r/r) jak i wyniku z tytułu opłat i prowizji (+21% r/r). Z drugiej strony, koszty działania Grupy wzrosły o 7% r/r, w tym koszty własne o 10% r/r, przy spadku kosztów regulacyjnych (BFG i KNF) o 13% r/r. W końcu, w konsekwencji przyrostu sumy bilansowej (+8% r/r), wyższy był też koszt związany z tzw. podatkiem bankowym (+13% r/r).

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad działalnością Spółki, czuwając nad przestrzeganiem odpowiednich przepisów prawa dotyczących rachunkowości, finansów oraz sprawozdawczości spółek publicznych. Do kompetencji Rady Nadzorczej należy także nadzór nad procesami związanymi z zarządzaniem poszczególnymi rodzajami ryzyka w ING Banku Śląskim S.A. przy wsparciu Komitetu Ryzyka i Komitetu Audytu. Na podstawie rekomendacji tych Komitetów, Rada Nadzorcza akceptuje i zatwierdza strategię zarządzania ryzykiem w działalności Banku, główne zasady polityki w tym zakresie, a także poziom apetytu na ryzyko. Ponadto, Rada Nadzorcza monitoruje poziom wykorzystania limitów wewnętrznych z perspektywy bieżącej strategii Banku.

Komitet Ryzyka zapewnia Radzie Nadzorczej wsparcie w zakresie monitorowania procesu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym (niefinansowym), ryzykiem płynności, ryzykiem kredytowym i ryzykiem rynkowym. Komitet pełni również nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem, a także nad: szacowaniem kapitału wewnętrznego, adekwatności kapitałowej oraz ryzyka modeli związanego

z kapitałem i innych modeli. Komitet wyraża swoją opinię na temat całościowej gotowości Banku do podejmowania ryzyka w bieżącej i długoterminowej perspektywie.

Monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej należy do zadań Komitetu Audytu. W tym kontekście, Komitet Audytu cyklicznie analizuje sprawozdania finansowe Banku oraz wyniki badania tych sprawozdań, przy czym Przewodnicząca Komitetu Audytu – będąca zarazem członkiem niezależnym Rady – odbywa cykliczne spotkania z Wiceprezes Zarządu nadzorującą Pion CFO, podczas których zapoznaje się z okresowymi wynikami finansowymi Banku przed ich publikacją. Komitet Audytu analizuje także wyniki prac podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, czuwając nad jego niezależnością i efektywnością. Ponadto, Komitet Audytu monitoruje adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego, a także dokonuje oceny skuteczności środków stosowanych w celu ograniczania ryzyka, w tym ryzyka braku zgodności oraz oceny jakości zarządzania tym ryzykiem.

W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje także Komitet Wynagrodzeń i Nominacji, który monitoruje m.in. sytuację na rynku pracy pod względem wynagrodzeń, procesy rotacji pracowników, plany sukcesji a także wyniki badań satysfakcji pracowników. Komitet regularnie monitoruje system wynagrodzeń funkcjonujący w Banku, w tym politykę płacową i premiovą. W 2021 roku Komitet Wynagrodzeń i Nominacji z udziałem firmy zewnętrznej przeprowadził proces zbiorczej oceny adekwatności Komitetu Audytu. W związku z przedłużającą się nieobecnością Przewodniczącego Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu, stwierdził konieczność dokonania zmian w składzie Rady Nadzorczej a następnie wystąpił ze stosowną rekomendacją do Rady Nadzorczej. Komitet przeprowadził proces oceny indywidualnej kandydatów do Rady Nadzorczej oraz oceny zbiorowej Rady Nadzorczej, proces oceny indywidualnej kandydata na Przewodniczącego Rady Nadzorczej, a także proces oceny indywidualnej kandydatów do Komitetu Audytu oraz oceny zbiorowej Komitetu Audytu, wydając stosowne rekomendacje do Rady Nadzorczej.

Ponadto Komitet przeprowadził także ocenę adekwatności kandydata na nowego członka Zarządu Banku – Wiceprezesa Zarządu Banku odpowiedzialnego za Pion COO oraz ocenę zbiorową Zarządu w składzie uwzględniającym nowo powołanego członka Zarządu w oparciu o wyniki oceny adekwatności przeprowadzonej przez podmiot zewnętrzny i postanowił zarekomendować Radzie Nadzorczej powołanie nowego członka Zarządu. Dodatkowo, w związku ze zmianą zakresu obowiązków Członka Zarządu Komitet przeprowadził także ocenę adekwatności Wiceprezesa Zarządu nadzorującego Pion COO oraz zbiorową ocenę adekwatności Zarządu Banku.

Rada Nadzorcza ocenia iż system zarządzania ryzykiem w Grupie ING Banku Śląskiego S.A jest adekwatny i skuteczny. Obejmuje on wszystkie istotne rodzaje ryzyka, a w procesach ich identyfikacji, pomiaru, zarządzania i raportowania wykorzystywane są instrumenty i techniki właściwe dla danego rodzaju ryzyka. Główne cele systemu zarządzania ryzykiem zostały w roku 2021 osiągnięte oraz zapewniona została niezależność komórek organizacyjnych do spraw zarządzania ryzykiem a także odpowiednie zasoby kadrowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań przez te jednostki. W 2021 roku ING Bank Śląski S.A. spełniał wszystkie wymogi bezpiecznego działania i adekwatności kapitałowej, a w szczególności:

- prowadził ostrożną politykę kredytową. Procesy i procedury kredytowe były zgodne z wymogami nadzorczymi i z najlepszymi wzorcami występującymi na rynku. W 2021 roku Bank uwzględniał w swej polityce kredytowej sytuację występującą w gospodarce i stosował zaostrzone procedury w odniesieniu do branż generujących podwyższony poziom ryzyka. Bank posiadał zdywersyfikowany portfel kredytowy, w którym znaczny udział posiadały wysokiej jakości kredyty udzielone podmiotom gospodarczym. W skali Grupy Kapitałowej Banku należności kredytowe w Etapie 3 stanowiły 2,6% całości zaangażowania brutto (wyceniane wg zamortyzowanego kosztu), czyli istotnie mniej niż średnio w całym sektorze bankowym (5,4%);
- posiadał spełniające najwyższe standardy rynkowe procedury i systemy w obszarze zarządzania ryzykiem rynkowym (m.in. stopy procentowej oraz walutowym). W ciągu 2021 roku aktywnie zarządzano poszczególnymi kategoriami ryzyka rynkowego tak, aby ich poziom mieścił się w granicach obowiązujących w Banku limitów. Bank posiada zrównoważoną pod względem walutowym strukturę bilansu, m.in. charakteryzującą się niskim udziałem należności walutowych w ogólnych należnościach z tytułu kredytów hipotecznych;
- utrzymywał dobrą sytuację płynnościową. Na koniec 2021 roku relacja kredytów do depozytów ukształtowała się na poziomie 85,9%. Silną pozycję płynnościową Grupa zawdzięcza jednej z największych wśród polskich banków – i stale rosnącej – bazie stabilnych depozytów gospodarstw domowych;
- skutecznie zarządzał ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem modeli, spełniając w tym zakresie standardy rynkowe.
- dysponował adekwatnym poziomem funduszy własnych, pozwalającym spełnić wymagania nadzorcze. W grudniu 2021 roku łączny współczynnik kapitałowy Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. ukształtował się na poziomie 15,08%, a współczynnik kapitału Tier 1 na poziomie 13,47%.

W roku 2021 ING Bank Śląski S.A. usprawniał także proces zarządzania ryzykiem modeli, uwzględniając zalecenia KNF wydane podczas inspekcji przeprowadzonej na początku roku 2021. Ponadto, funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej wystarczająco adekwatnie i skutecznie zabezpiecza Bank przed nieoczekiwanymi zdarzeniami w zakresie udzielonego finansowania, ryzyka niefinansowego, ryzyka rynkowego, płynności czy adekwatności kapitałowej. System ten obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i wszystkie trzy linie obrony. Dla celu zgodności z przepisami prawa, wymogami nadzorczymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi dla zidentyfikowanych słabości, zaplanowano i podjęto zdecydowane działania naprawcze. W Banku funkcjonuje sformalizowana ścieżka raportowania skali oraz charakteru zidentyfikowanych nieprawidłowości oraz statusu podejmowanych działań naprawczych i środków dyscyplinujących. Działania naprawcze oraz dyscyplinujące realizowane są terminowo i skutecznie. Zapewniona została niezależność Departamentu Audytu Wewnętrznego oraz Centre of Expertise - Compliance oraz odpowiednie zasoby kadrowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań przez te jednostki.

Pomimo oczekiwanego dynamicznego odbicia tempa wzrostu gospodarczego i rosnącej liczbie szczepień przeciwko COVID-19, rok 2021 nadal w dużym stopniu pod wpływem rozwoju sytuacji pandemicznej w Polsce i na świecie. W związku z tym, zdaniem Rady Nadzorczej, uwaga Banku powinna nadal być skoncentrowana na działaniach zwiększających bezpieczeństwo jego, jego pracowników i klientów oraz zapewniających dostępność i konkurencyjność w zakresie produktów i jakości obsługi klientów, takich jak:

- adekwatne zarządzanie kapitałem w celu zapewnienia bezpiecznego wzrostu akcji kredytowej, jak również spełnienia wszystkich obecnych i przyszłych wymogów regulacyjnych;
- dalszy rozwój oferty produktowej oraz elektronicznych kanałów obsługi. W warunkach trwającej pandemii i silnej konkurencji szansą na wzrost przychodów jest poszerzanie bazy klientów poprzez zdobywanie nowych oraz zwiększanie lojalności dotychczasowych. Polityka taka prowadzi do wyższych sald klientów oraz zwiększonej transakcyjności;
- zwiększenie akcji kredytowej, przy jednoczesnym zachowaniu zasad ostrożnej oceny ryzyka klientów. Takie podejście przyczyni się do utrzymania wysokiej jakości portfela oraz do wzrostu wyniku odsetkowego;
- utrzymanie odpowiedniego poziomu stabilnych depozytów. Zapewni to niezbędną płynność dla rozszerzania akcji kredytowej;
- dalsza poprawa efektywności kosztowej przy zachowaniu wysokiej jakości procesów poprzez optymalne wykorzystanie istniejących zasobów i korzyści płynących ze zwiększonej skali działania.

W ocenie Rady Nadzorczej, dotychczasowa strategia zwiększania skali działania realizowana przez Bank w ciągu ostatnich lat sprawdziła się, o czym świadczą osiągnięte wyniki finansowe i komercyjne. Dotychczasowy sukces strategii usprawiedliwia zamiar jej kontynuowania przez Bank w kolejnym roku przy zachowaniu odpowiedniego poziomu kapitału.

Z pewnością 2022 rok, w świetle trwającego konfliktu ukraińsko-rosyjskiego, przyniesie wzrost niepewności, a perspektywy wzrostu gospodarczego w Polsce i Europie zostaną znacznie skorygowane. Będziemy musieli zmierzyć się z kolejnymi wyzwaniami. Załamanie handlu zagranicznego z Rosją i Ukrainą oraz pogorszenie nastrojów konsumentów i przedsiębiorstw, które przełoży się na ograniczenie ich wydatków, hamując popyt krajowy, negatywnie wpłynie na PKB w kraju.